

Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

15182/22

AGRI 672
VETER 83

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Αξιολόγηση της νομοθεσίας της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων (έλεγχος καταλληλότητας) <i>- Ενημέρωση από την Προεδρία και την Επιτροπή</i> <i>- Ανταλλαγή απόψεων</i>

Επισυνάπτεται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες το ενημερωτικό έγγραφο της Προεδρίας που περιέχει ερωτήσεις προς τους υπουργούς για συζήτηση επί του ανωτέρω θέματος κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 2022.

Αξιολόγηση της νομοθεσίας της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων (έλεγχος καταλληλότητας)

- Ενημερωτικό έγγραφο της Προεδρίας

Η Προεδρία θεωρεί πολύ σημαντικό το ζήτημα της καλής μεταχείρισης των ζώων, υποστηρίζει βελτιώσεις σε όλα τα επίπεδα και εκφράζει ικανοποίηση για τη δημοσίευση των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA). Οι γνωμοδοτήσεις αυτές διατυπώνονται με σαφήνεια, συνοψίζουν τις τρέχουσες επιστημονικές γνώσεις και θα παίξουν τον ρόλο της χρήσιμης βάσης για την εκπόνηση νέας νομοθεσίας στον τομέα αυτό.

Το Συμβούλιο ενέκρινε σειρά συμπερασμάτων τα τελευταία χρόνια, ιδίως όσον αφορά:

- την καλή διαβίωση των ζώων ως αναπόσπαστο στοιχείο μιας βιώσιμης ζωικής παραγωγής (14975/19),
- τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» (12099/20),
- την επισήμανση της καλής μεταχείρισης των ζώων (13692/20),
- τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων κατά τη θαλάσσια μεταφορά μεγάλων αποστάσεων προς τρίτες χώρες (10235/21).

Στα συμπεράσματα αυτά, το Συμβούλιο τόνισε τη σημασία της καλής μεταχείρισης των ζώων και, μεταξύ άλλων, κάλεσε την Επιτροπή να επανεξετάσει την ισχύουσα νομοθεσία για την καλή διαβίωση των ζώων το συντομότερο δυνατόν, εστιάζοντας σε τομείς που δεν καλύπτονται ακόμη από ειδική νομοθεσία της ΕΕ.

Ως απάντηση, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να επανεξετάσει τη νομοθεσία της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων έως το τέλος του 2023. Σκοπός της επανεξέτασης αυτής είναι να εξασφαλιστούν υψηλότερα επίπεδα καλής μεταχείρισης των ζώων, να ευθυγραμμιστούν οι υφιστάμενοι κανόνες με τις πλέον πρόσφατες επιστημονικές γνώσεις, να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής τους και να διευκολυνθεί η επιβολή τους, καθώς και να αναπτυχθεί ένα πιο βιώσιμο σύστημα τροφίμων. Στις 4 Οκτωβρίου 2022 η Επιτροπή ολοκλήρωσε την αξιολόγηση (έλεγχος καταλληλότητας) των ακόλουθων νομοθετικών πράξεων:

- Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία,
- Οδηγία 1999/74/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 1999, περί των στοιχειωδών απαιτήσεων για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων,
- Οδηγία 2008/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων,
- Οδηγία 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων,

- Οδηγία 2007/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007, σχετικά με τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων για την προστασία των κοτόπουλων που εκτρέφονται για την παραγωγή κρέατος,
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2004, για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες και για την τροποποίηση των οδηγιών 64/432/ΕΟΚ και 93/119/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1255/976,
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2009, για την προστασία των ζώων κατά τη θανάτωσή τους.

Στόχος της αξιολόγησης αυτής ήταν να εκτιμηθεί κατά πόσον οι υφιστάμενοι κανόνες εξακολουθούν να είναι κατάλληλοι για τον επιδιωκόμενο σκοπό και, ιδίως, κατά πόσον είναι συναφείς, αποτελεσματικοί, αποδοτικοί, συνεκτικοί και επωφελείς για την ΕΕ.

Βασικά πορίσματα

Σε σύγκριση με την περίοδο πριν από τη θέσπισή της, η νομοθεσία της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων έχει βελτιώσει την καλή διαβίωση πολλών ευρωπαϊκών ζώων, κυρίως στις συγκεκριμένες κατηγορίες που καλύπτονται, όπως οι χοίροι, οι μόσχοι, οι ωοπαραγωγές όρνιθες και τα κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής. Η προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και κατά τη σφαγή έχει επίσης βελτιωθεί σημαντικά.

Ωστόσο, σε γενικές γραμμές, η ΕΕ δεν έχει ακόμη επιτύχει βέλτιστα επίπεδα καλής μεταχείρισης των ζώων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για ζώα για τα οποία δεν υπάρχει επί του παρόντος ειδική νομοθεσία, όπως οι αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας. Ακόμη και όταν υπάρχει ειδική νομοθεσία, εξακολουθεί να επιτρέπει τη διατήρηση των ωοπαραγωγών ορνίθων, των χοιρομητέρων και των μόσχων σε συστήματα περιορισμένου σταβλισμού που περιορίζουν σημαντικά τη μετακίνησή τους και επιδεινώνουν τη διαβίωσή τους. Επίσης, η διατήρηση γατών και σκύλων δεν καλύπτεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Η νομοθεσία της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων συνέβαλε σε κάποιο βαθμό στη διασφάλιση ίσων όρων για τους φορείς εκμετάλλευσης και τις οικονομικές τους δραστηριότητες. Ωστόσο, οι διαφορές στην εφαρμογή και την επιβολή εξακολουθούν να δημιουργούν εμπόδια στο εμπόριο και στην επίτευξη συγκρίσιμων επιπέδων καλής μεταχείρισης των ζώων σε ολόκληρη την ΕΕ. Αυτό εν μέρει οφείλεται στην έλλειψη σαφήνειας ορισμένων διατάξεων.

Η νομοθεσία της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων, η οποία δεν έχει τροποποιηθεί για περισσότερα από 10 χρόνια, δεν παρακολούθησε την εξέλιξη της εθνικής νομοθεσίας στα κράτη μέλη. Επιπλέον, σημαντικές διαφορές όσον αφορά τη φιλοδοξία στην εφαρμογή των οδηγιών έχουν οδηγήσει σε διαφορετικά επίπεδα καλής μεταχείρισης των ζώων στις κτηνοτροφικές μονάδες σε κάθε κράτος μέλος, ενώ οι κανονισμοί για τη μεταφορά και τη σφαγή των ζώων εξασφαλίζουν μεγαλύτερη εναρμόνιση.

Η επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των πολιτών σήμερα.

Η συμμόρφωση εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση σε τομείς όπως η μεταφορά ζώων, ιδίως σε μεγάλες αποστάσεις, η μεταφορά νεαρών ή κυοφορούντων ζώων και η εξαγωγή ζωικού κεφαλαίου, αν και έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος. Ορισμένες μέθοδοι αναισθητοποίησης και η συστηματική κοπή της ουράς των χοίρων συνιστούν επίσης σημαντικά προβλήματα όσον αφορά τη συμμόρφωση. Υπάρχει έλλειψη αξιόπιστων δεικτών για την παρακολούθηση και την ενθάρρυνση βελτιώσεων όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων.

Η νομοθεσία της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων έχει αποφέρει πολλά οφέλη στα ζώα και την κοινωνία, όπως αύξηση της παραγωγικότητας των ζώων, μείωση της χρήσης αντιβιοτικών και βελτίωση της δημόσιας υγείας. Μολονότι οι απαιτήσεις για την καλή μεταχείριση των ζώων συνεπάγονται επίσης πρόσθετο κόστος για τους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων και τις δημόσιες αρχές, τα διαθέσιμα στοιχεία, αν και περιορισμένα, δείχνουν ότι τα οφέλη υπερτερούν του κόστους.

Ωστόσο, πολλές επιχειρήσεις θεωρούν ότι οι δαπάνες που συνδέονται με τις απαιτήσεις καλής μεταχείρισης των ζώων είναι υπερβολικά υψηλές και οι αποδόσεις της αγοράς για τρόφιμα που παράγονται σύμφωνα με υψηλότερα πρότυπα καλής μεταχείρισης των ζώων είναι ανεπαρκείς. Λόγω διαφορετικών προσδοκιών του κοινού, διαφορετικών ηθικών προβληματισμών και διαφορετικών απαιτήσεων της αγοράς, η κατάσταση διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών και από τον έναν τομέα στον άλλο. Οι καλύτερες αποδόσεις των επενδύσεων στην καλή μεταχείριση των ζώων μπορούν να επιτευχθούν με την παροχή καλύτερης και πληρέστερης πληροφόρησης στους καταναλωτές, ώστε να είναι σε θέση να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σύμφωνα με τους προβληματισμούς τους για την καλή μεταχείριση των ζώων.

Οι διάφορες συνιστώσες της νομοθεσίας της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων συμπληρώνουν και υποστηρίζουν άλλες πολιτικές της ΕΕ και είναι συνεπείς και συμβατές με αυτήν. Οι στόχοι της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και η ανάγκη για ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων στην ΕΕ ενδέχεται να απαιτούν στήριξη από την κοινή γεωργική πολιτική και την εμπορική πολιτική της ΕΕ. Έχουν γίνει εκκλήσεις για μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ του εσωτερικού νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ και της προσέγγισής της όσον αφορά τις εισαγωγές ζωικών προϊόντων από τρίτες χώρες.

Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι τα υψηλότερα πρότυπα καλής μεταχείρισης των ζώων έρχονται σε αντίθεση με περιβαλλοντικούς στόχους. Η άποψη αυτή βασίζεται στην υπόθεση ότι η κατανάλωση ζωικών προϊόντων θα παραμείνει αμετάβλητη. Ωστόσο, η μετάβαση σε πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων δεν θα επιτευχθεί χωρίς αλλαγές στην κατανάλωση τροφίμων.

Για την προστασία της καλής μεταχείρισης των ζώων και τη δημιουργία δικαιότερου ανταγωνισμού για τους γεωργούς και άλλους υπευθύνους επιχειρήσεων τροφίμων στα κράτη μέλη, θα πρέπει να υιοθετηθεί εναρμονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ. Οι δραστηριότητες σε εθνικό επίπεδο από μόνες τους θα οδηγούσαν σε μια κατάσταση όπου κάθε χώρα είχε τη δική της, διαφορετική, νομοθεσία. Θα ακολουθούσαν περαιτέρω στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και άνισα επίπεδα μεταχείρισης των ζώων.

Συμπέρασμα

Η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ για την καλή διαβίωση των ζώων δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες. Αποτέλεσε κατάλληλη απάντηση στις ανάγκες και τις προκλήσεις στον τομέα της μεταχείρισης των ζώων με βάση τα βέλτιστα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία κατά τον χρόνο της θέσπισής της. Οι υφιστάμενοι κανόνες πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις αυξανόμενες κοινωνικές προσδοκίες, τους ηθικούς προβληματισμούς, τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και τις μελλοντικές προκλήσεις βιωσιμότητας.

Δεδομένης της τρέχουσας κατάστασης στην Ευρώπη, οι αλλαγές στην καλή μεταχείριση των ζώων πρέπει να προσεγγιστούν σταδιακά και με σύνεση, ώστε να μην τεθεί σε κίνδυνο η οικονομική βιωσιμότητα των γεωργών και να μην υπονομευθεί η βιωσιμότητα της παραγωγής τροφίμων στην ΕΕ.

Με σκοπό τη διάρθρωση των συζητήσεων κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας τον Δεκέμβριο, η Προεδρία προτείνει να δοθεί έμφαση στην προγραμματισμένη αναθεώρηση της νομοθεσίας για την καλή μεταχείριση των ζώων. Η Προεδρία εκφράζει επίσης ικανοποίηση για την ενημέρωση από την Επιτροπή σχετικά με τους κύριους τομείς της αναθεώρησης.

Η Προεδρία προτείνει τα ακόλουθα δύο ερωτήματα:

- 1) Ποιες είναι οι απόψεις των κρατών μελών σχετικά με την προγραμματισμένη αναθεώρηση της νομοθεσίας για την καλή μεταχείριση των ζώων στο πλαίσιο της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης στην Ευρώπη;
- 2) Ποιες είναι οι κύριες προτεραιότητές σας όσον αφορά την αναθεώρηση της νομοθεσίας για την καλή μεταχείριση των ζώων;